

Állás díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre	1 frttal több.
Gyűjtési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, v. i. rag- utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyilttér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári ille- ték számítottatik.	

A „Szabadság” változik.

A tizenhatodik évfolyam első napján bizalommal fordul a „Szabadság” ahhoz a községhez, melynek lankadatlan buzgó támogatása annyi balszerencse, nehéz idők közepette nemcsak fenntartotta, hanem még izmosná is tette városunk legrégebbi lapját.

Igérni könnyű, de megtenni nehéz. Ép ezért mi ovakodunk a manapság annyira divatos nagyhangú ígéretekől.

A „Szabadság” közönsége ismeri lapunk álláspontját a múltból. A szerkesztőség és kiadóhivatal folyton arra törekszik, hogy a „Szabadság” úgy beltartalmára, mint adminisztrációjára nézve minden ízében modern lap legyen és maradjon.

A megjelenési napok azonban a mai naptól kezdve megváltoznak.

Lapunk eddig vasárnap kedden és csütörtökön jelent meg.

Ezentul szintén hetenkint háromszor fog ugyan eddigi alakjában megjelenni, de

vasárnap, szerdán, és pénteken.

Egyebekben a lap marad a régi, kérjük olvasóinkat a lap terjesztése és az előfizetések megújítására.

Tisztelettel

A „Szabadság” szerk. és kiadóhivatala.

Casino-sport.

A leányzó nem halt meg, csak aludt. Ezt mondja a fiatalabb gárda néhány szó vivője. Majd feltámasztják őt álhalottaiból. Magyarán mondva: a kaszinóknál valamit legujabban csinálni akarnak az emberek. Erre úgy látszik meg van az akarat és szándék. Persze, a pokolba vezető út is csupa jó akaratú és szándékkal van kiköveve.

Megvalljuk őszintén, hogy mi sok nemes casino-taggal ellenkező nézetben lenni bátorodunk. Nekünk erős meggyőződésünk, hogy valamint eddig sem volt missiójuk a kaszinóknak, úgy most már az a kevés idejük is lejárt, ami eddig volt. Megvagyunk győződve, hogy Széchenyi István nem új kontemplálta a budapesti nemzeti casinót, ahogy ma szervezve van. De bármiként contemplálta akkor, a mai társadalomnak aligha van már szüksége ma a casinókra.

Kezdetleges társadalmi viszonyok között szükség van arra, hogy a társadalom minden heterogén elemét összesítsük, minden társadalmi réteg közelebb hozassék egymáshoz, a társadalmi tényezők egy yé tömörítettessenek. Ezek összessége adta magát a társadalmi életet.

Ma már a társadalmi élet fejlettsége és elágazása közepette egységesítő, összpontosító nagy casino hivatással nem bír. Ma a különböző érdekkörök, pályák, életcélok, felekezetek klubbjának jött meg az ideje és mennél elágazóbb és fejlettebb a társadalom, annál több az ilyen klub.

E témáról többet írni, ezuttal nincs terünk. De sokan tudjuk: a dolog így áll.

Am nem bánjuk, ne dobjuk azért sutba a már meglevőt, a nagy casinót sem, bár kevés rá a szükség. A múltban sem találták föl a casinók termeiben a füstölő és füsttelen löport, a jövőben sem fog az örök mozdony onnan kikerülni.

Ne dobjuk sutba, de ne is reformáljuk. Nincs ott mit reformálni. Tessék csak — amit eddig nem tettek — a casinót *rendeltetésszerűleg* föntartani. Ez elég. Tessék azon lenni, amin eddig is kellett volna lenni, hogy a casino casino legyen, hogy az neutrális találkozó helye legyen a társadalom minden rétegének, tessék amalgamálni a társadalmi széjjelhez elemeket, tessék megérteni, hogy az elemek ezen tömörítése: ez az a társadalmi munka, melyre a casino vállalkozott, ez rendeltetése és jó lesz minden.

De nem lehet semmiféle Casinóról mondani, hogy missióját teljesíti, ha a helyett hogy tömörítene, széthuz, elválaszt. Semmiféle plutokratikus velleitással vagy felekezeti animozitással nem lehet Casinót csinálni vagy reformálni.

A Casino a tér, a társadalmi rétegek egybeolvadására. De erre a célra nem csak tér, hanem *akarat* is kell. És ez a momentum hiányzik a legtöbb Casinóban, hiányzik a miénkben is.

A mig a Casino termeiben találkozik ugyan abaptista és anabaptista, olyan is a ki láncokban birja földjét életében és olyan is a ki talpalatnyira kapja halála után, olyan is

TÁRCZA.

Márkus Emilia,

Irta: Dr. ESZTEGÁR JÓZSEF.

A legcsodálatosabb szinpadai jelenségek egyike, ki hatalmas erővel töri át a kategóriák korlátait, hogy mentül nagyobb terület fölött uralkodhassék. A törekeny ártatlanság, mely gyöngeségével zudítja magára a tragikum viharát, s a borzalmas csalfaság, a női hűség s a mélységes elvetemültség, a naiv járatlanság s a nagyvilágira fineria, büszkeség, szeszély, érzéki lángolás s szűzies eszménység s még ezer különböző változata a kiismerhetlen női léleknek jelzik Márkus Emilia repertoirejának páratlan gazdagságát. Az aszszony fogalom óriási birodalmában csak külső tulajdonságai, fizikuma, hangja, arca és kora szabnak neki határokat, mert lelki erejével, művészi ihlete segítségével mindenre képes volna.

Ha látjuk Bánk előtt térdelve, midőn ártatlanságát bizonyítja, azt hisszük, hogy maga a megtestesült ártatlanság. Midőn Clémanceauban férjét átöleli és az „imádlak” szóval elbucszúva kedveséhez megy, alig tudjuk felfogni, hogy az a nő hazudik előttünk,

ki pár nappal ezelőtt oly igaz hangokat talált ártatlansága bizonyosságára. Átalakul egész lényre. A két ellentétes jellem nem zavarja perczre sem egymást. Melindából semmi sincs Izában; Iza egészen más valaki, mint Melinda. S mégis ott van mindkettőben Márkus aszszony egészen. Művészi geniejének zománca fogja át mindkét alakításában. Oly biztosság, oly öntudatoság jellemzi alakításait, mely bámulatba ejt. A szubjektív egyéniség alávetve a művészi egyéniség magasabb céljainak. Ez talán mint minden szinpadai alakítás elengedhetetlen kelléke tűnik fel soknak szemében. Azonban a szinpad ismerői jól tudják, hogy ez a legnagyobb színészi képességek közé tartozik. Emlékezzünk, midőn nemzeti színházunk egy másik művésznője egyetlenegyszer kísérletet tett u. n. idegen szerepökben. A kísérletet levő művésznő Delila-ja a mult saison érdekes próbálkozása volt. Mindnyájunk emlékében van még a balsiker, mely vállalkozását kísérte. Ott, hol nem saját megszokott hangján kellett megszólalnia, lehetlenné vált. Nem volt ereje alakítani, leküzdeni egyéniségévé vált előadási modorát s a csábító szírebnől szentimentális vonásokkal felruházott oly valamit csinált, mely mint ilyen hatástalan volt és megértetlen maradt.

Márkus Emiliát ilyen veszély nem fenyegeti: Őt nem hangja, modora utalják egy szűk szerepkör határai közé.

Művészi lángelméje a női lélek legelrejtettebb redőit ismeri, nagy intelligenciájával föl képes fogni a legellentétebb alakok sajátosságait, fölismeri, hogy mily vonás az, mely ebben vagy abban jellemző, elhatározó, döntő s hatalmában áll ezt külsőleg megérzékenyíteni. Nagy pszichológiai tudás, vagy ha tetszik: ösztön, mélyértelem vagy ha jobb így: érzék s kiváló alakító képesség legfőbb tulajdonai. Nem akar nyers természetességgel imponálni, másrésről az iskola keresettségének nyoma sincs benne. Csodálatos harmonia az egész. Harmonia akkor is, midőn a női lélek legfölfoghatalanabb zürzavarát ábrázolja. A legbonyolultabb jellemek zavarosságában is biztosan áll. Izgatott, ideges temperamentuma sehol se kerül be zavarólag játékába, ő, ki talán a legnagyobb impresszionisták egyike: a szinpadon soha, de soha nem engedi át magát a percz életének. Tisztában van céljával előre s a fontosabb mozzanatoknál a nála sohasem hiányzó szenvedély csak a kellő színezés eltalálására szolgál.

Folyt. köv.

kinék az esze a pénz és olyan a kinék a pénz minden esze, — mondom, ha mindezek találkoznak ott ugyan, de csak azért, hogy közönyösen haladjanak el egymás mellett, avagy elkerüljék egymást mint a pestist avagy végül végig mérjék egymást a társadalmi küzdelem tekintetével. addig a Casino nem Casino, csak találkozóhely, pipatorium és kártyaterem. Mindaddig a Casino tömörítő, egyesítő hatása csak a névsorában van, ahol a listán békén fér meg egymás mellett palást és darócz.

Ha majd tehát az elemek igazi egyesítésére Casinónk vezetői nemcsak a teret adják meg, hanem az akaratot is: akkor hiszünk is majd Casino-boldogító terveik őszinteségében.

Majd mához egy évre visszatérünk e themára. Addig majd külső, van-e akarat, avagy csupán Hamlet-féle „words, words, words.“

Öreg kritikus.

Irodalom művészet.

Dr. Váli Béla, városunk szülötte, s lapunk legrégebb munkatársa «Szinművészeti Lapok» czimvel havi folyóiratot szerkeszt. Az országos hírű fiatal tudós már eddig is a színészet terén hálás munkálkodást fejtett ki midőn világot vetett a hazai szinművészet történetére. Midőn jelen új válatát a közönség figyelmébe ajánljuk a lap programjából idézünk néhány sort. Szerkesztőség: Budapest Eötvös u. 20. Előfizetési ár 4 frt. egy évre. Ezen szaklap hivatása leendő sorban méltányolni az igazi érdemet, bátorítani a tehetséggel megáldott ifjunemzedéket, s odaitélni a babért azoknak még életükben, akik a kor divatos izetlenségétől el nem sodortatva, a magyar színészet nagy alakjaival érdemeik révén összehasonlíthatók. Programunk sarkelve leendő a roskadozó magyar színészet ujonnan való regenerálása céljából meggyőzni a magas kormányt és színészeket az igazság megczáfolhatatlan tételeivel arról, hogy a bomlásnak indult magyar színészetet csakis akként lehet nemzeti és művészi hivatottságának magaslatára emelni, ha az többé nem a mult századbeli hagyomány szerint policiaális elemként esik felülbírálás alá a belügyminiszteriumban, hanem kulturális tényező gyanánt lel szakszerű és gondos ápolásra a közművelődési ministerium azon osztályában, mely maig 1867. óta a művészetek számtalan, e szép-művészetnél csekélyebb jelentőségű válfajait életképessé s impozáns termőerővel bíró intézménnyé fejlesztette. Behatóan és minden érdek vagy másnemű befolyástól elviszigitelten fogja e szaklap hasábjain találni az olvasó úgy a fővárosi mint vidéki színészeti körök adminisztrációjának, szellemi életének előhaladásának esetleges hanyatlásának okait s élethű képét. egy színészeti törvénykönyv alapelveinek körvonalozását, a színészek vagyoni és életbiztonságának javítására célzó reformterveket, a felületes szerkezetű s határtalanul ódon szerű színházépítkezéseink javítására célzó szakvéleményeket a színház-orvosi, színház-rendőri, színház-tűzoltói naiv és tarthatatlan állapotok helyesbítése iránti javaslatokat. Sürgetni fogjuk a színészeti felvételi vizsgák rendszerítését, a képesítési előtanulmányok fokozatának emelését és illetékes forum előtti beigazolását. Bíráló alá fogjuk venni kapcsolatban magán-színészeti iskoláinkat, melyek a rájuk fordított óriási költség és munka daczára sem nem állanak azon fokon, amelynél ez intézmények valóban nagy és szép feladat ut-

törői lehetnének a magyar színészet régóta halogatott de elmaradhatatlan reformtervezeténél. Fel fogjuk deríteni erőnktől telhetőleg azon elszomorító tény okait, hogy miért áll oly alacsony színvonalon a vidéki szintársulatok legnagyobb részt elzüllött s ide oda szökdöső zenekara, miért elhanyagolt nálunk a táncművészet, holott a szomszéd Olaszországban ezren keresik meg ezzel kenyerüket tisztességes uton. Feltárjuk az erkölcsi bomlás forrásait is, egyetemben a caffè-chautanok és orpheumok terjeszkedésével s szép színészlányoknak a külföldre, főleg pedig Oroszországba való tömeges szerződötetésével. E program realizálásához számos kiváló színészeti író szerencsések voltunk megnyerni. E lap első számát azon hittell bocsátottuk közre, hogy e szaklap létesítése által a nemzeti művelődés és hazafias érület legdicsőbb intézményének hozunk szolgálatot.

A „Pallas“ nagy lexikonjának 7-ik füzeté is megjelent szép kiállítással, Alfréd-Államköltségvetésig. Ára füzetenkint 30 krajczár.

H I R E K

Értesítés. Az «osztrák-magyar bank» budapesti igazgatósága a szabadkai fiókinézet váltó-bíráló bizottságának létszámát 12-ről 16-ra felemelte és az elhunyt Manojlovich Sándor helyét újból betöltötte. Váltó-bírálókka a következő urak nevezettek ki: Varga Károly, Rádich T. Joco, Gyelmis Gerő, Regényi Lajos és ifj. Hoffmann Mátyás.

Szilveszter-estély. A „Szabadkai iparos ifjak művelődési kör“ m. hó 31-én a Georgievits-féle sörcsarnokban egy minden tekintetben sikerült ünnepélyt rendezett. A mintegy 200-on felül megjelent díszes közönséget a legváltozatosabb műsorral lepte meg a rendezőség. Szép megnyitó beszédet tartott Engel Sándor, utána Griesfeld Henrik a „Munka népe“ című költeményt szavalta el elég hatásosan, harmadiknak Engel Sándor „Karácsony éj“ című költeményt és ezután Hornyák Endre a „Mi zászlónk“ című költeményt szavalta el nagy tetszéssel. A szavatok után Istváncsics Mátyás a „Kakasülön“ címűmonológot oly komikummal adta elő, hogy megnevedtetette vele a jelen voltakat. A műsor befejezése után megkezdődött a tánc, mely az eléggé tágas teremben alig-alig ment, de a jókedv, mely mindenkinél meg volt, busásan helyrehozta a jobbról-balról kapott oldallökéseket. Ez estélyen meglátszott, hogy mennyire pártolja a nagy közönség ezen derék együletet, de viszont a kör is méltányolta ezt. Minden a legnagyobb rendben és csendben folyt le. Éjfélkor lehuzattak a lámpák és egy pillanatig sötétség uralkodott, a lámpák felhuzása után Hirth Lipót rövid pár szóban üdvözölte az új 1893-ik évet. Utána egy értékes majolika tárgy rajta tortával játszattott ki, melynek kijátszási módszere nagy érdeklődést keltett. Kijátszás után újból megkezdődött a tánc, mely Piros Józsi zenekara mellett a reggeli órákig tartott a közönség együttmaradásával. Megemlítjük még, hogy igen élénken szórakoztatta a jelenvoltakat az ugynevezett „nemzetközi világpósta,“ mely egész éjjel működött s a leglőbb levelet kapott két hölgy egy-egy igen csinos majolika csokrot kapott jutalmul a rendezőségtől. Ilyen élvezetes estét már rég értünk s azért csak buzdítani tudjuk a derék együletet, hogy igyekezék ehhez hasonló estélyekkel a közönséget szórakoztatni s úgy hisszük a siker nem fog elmaradni. A megjelent szép hölgyek kö-

ket jegyezhetjük fel: Molnár Anikó, Horváth Mariska, Racsman Mariska, Csik Erzsé, Sándor Mariska, Tóth Juliska, Hajdu Erzsike, Horváth Rozika és Juliska, Tóth nővérek, Guttman Hana, Szegszárdi nővérek, Tóth Zsuzsika, Koch Hermina, Fokt nővérek, Weisz Fannika, Szalay nővérek, Horváth Rozika, Schleicher Ilonka, Erdélyi Juliska, Istváncsics Mariska, Pentz Emma, Treuer Zsófi, Gasparovszki Fanni, Ikotics Nina, Velinszki Ilona, Brauchler Erzsike, Kádár Boriska, Vidákovics Mariska, Horváth Fannika, Borotvai nővérek, Mészáros Rozika, Zrenkovics Toncsi, Láng Irén, Hauser Mariska stb. stb.

Tűzetetek. A városházánál a házipénztári hivatal kéménye m. hó 27-én d. e. 9 óra 30 perczkor kigyulladt, de nyomban elnyomott. — Mult hó 29-én d. u. 4 óra 25 perczkor a torony őrség a bajai kapunál tüzet jelzett. A kivonult tűzörség Bubori Pál gőzmalomtulajdonosnál talált egy kis szalma tüzet, aki a szalmát maga gyújtotta meg azon czélból, hogy egy befagyott szivattyut, a szalma tüzével felmelegítse. — Ugyanaznap d. u. fél 6 órakor Juhász Ferencz V-ik kör Bajai-ut 757. sz. a. lakháza udvarán egy kazal sealma gyulladt ki. A tűzoltóságnak a dermesztő hidegben 2 óra hosszat kellett küzdenie a tűzzel, míg azt teljesen elnyomta. S igazán megérdemlik a dicséretet, hogy az égő kazal mellett alig egy lépésnyi távolságra álló többi 6—8 kazal takarmányt megmentették. — Ugyanakkor a VII-ik körű tűzjelző is tüzet jelzett; de szerencsére ez csak álhír volt, mert ugyanis minden erejét meg kellett a tűzoltóságoknak feszíteni, hogy a tűz tovább terjedését megakadályozzák. — Mult hó 30-án reggeli 6 óra 15 perczkor a színházi telefonon jelezték, hogy a színház egyik kéménye kigyulladt. A kivonult tűzörségnek azonban teendője már nem akadt, mert akkorára már a kémény kiégett.

Rudolf trónörökös Kis-Hegyesen. A karácsonyi szent esték alatt Dudás József (Gazsi) az utcán egy rongyos, kopott külsejű bocsorba öltözött emberrel találkozott, aki előadván, hogy messze földről jön vacsorára hívatta meg magát. Dudás úgy mint háza népe Rudolf trónörökös arcvonásait a képekből jól ismerték, s minthogy az idegen ahhoz hasonlított, sőt rongyos ruhája alatt a fényes katonai ruhát is önkénytelenül észrevette, mindannyian félve néztek rá és kezdtek sugdosni: ez nem más mint Rudolf trónörökös. A gazda gyanuját az is élesztette, erősítette hogy vacsorára menet, betértek egy pálinkás boltba, a hol a vándor szó nélkül kifizette a már előbb ott voltak és előtte ismeretlenek pálinka kontóját. Vacsora után az idegen kártyázni szeretett volna, Dudás elvezette őt egyik barátjához, a hol szép társaság volt együtt. A viselt kártya nem tetszett az idegennek s rögtön egy új kártyáért küldött. Beszélgetés s kártyázás közben a nagy újság kiszivárgott s csakhamar tömegesen jöttek a bámulók. Kérdőzködésükre csak azt felelte, hogy a bécsi szállásokon béres. Minthogy mind megilletődve közeledtek felé, a fényes ruhát szóba sem merték hozni. Hajnalban a társaság szétoszlott. Az idegen egy százast adott czimboráinak s észrevétlenül eltűnt. Természetes, hogy a nép most mindenütt a fényes vendégről beszél. (E hirt a „Topolya és Vidéke“ című lapból vesszük.)

— **A magyar római zarándoklat.** Az új esztendőnek világra szóló eseményei közt XIII. Leó pápa püspöki jubileuma fogja foglalkoztatni;

a sajtót s ennek közvetítésével nemcsak a földnek 200 millió katolikusat, hanem mondhatjuk az egész világot. Mert XIII. Leó pápa általános rokonszenv és tiszteletnek örvendő bölcsességét és rendkívüli lelki erejét, melyen tekintélye alakul, elismeri: különbség nélkül minden vallásfelekezetre. XIII. Leó pápa ezelőtt öt évvel 1887-ben mondotta 50 éves papi miséjét, ugynevezett aranymiséjét. Ez ritka esemény volt, mert 19 század alatt mindössze 11 pápa érte meg az arany misét. Akkoriban megmozdult úgy szólván az egész világ. Magyarországából két zárandoklat is indult azon évben, az egyik dr. Való Simon pápai kamarás, a másikat dr. Wolaska Nándor a jelenlegi debreceni c. püspök vezette Rómába. A kik a pápa miséjén jelen voltak, most is szívdobogva gondolnak vissza azon leirhatlan jelenetre, mikor a Szt. Péter templomban 80,000 ember várta a pápa megérkezését a vatikánból. A mint a pápa alakja látható lett, egyszerre mintegy varázsütésre kitört a lelkesedés és 80,000 ember, mindenki a maga nyelvén, éljenzett és kiáltott, kendőjét lobogtatta, s mire a pápa az oltárhoz ért beállt az áhitat csöndessége, és mindenki sirt és zokogott. Ezen jelenet az új évben február 19-én ismétlődni fog Rómában, a mikor a pápa mint 50 éves püspök fog bevonulni a Szt. Péter templomba a mely alkalomra a vatikáni káptalan 80,000 belépő jegyet fog kibocsátani. Együtt lesz a világ minden nemzetségének képvisellete, és nem fog hiányozni Magyarország sem. A pápát magyar éljenek is fogják üdvözölni! A magyar zárandoklatot hetek óta König Gusztáv budapesti hittanár és s. lelkész készíti elő fáradtságot nem ismerő buzgósággal. Ő már két ízben artózkodott Rómában hosszabb ideig, jól ismeri az örök város nevezettségét, könyvet is irt a vatikánról és a Szt. Péter domról, tavall tevékeny részt vett a dr. Robitsk Ferenc által rendezett ifjusági zárandoklat rendezésében, a mikor a pápa külön kihallgatáson is fogadta, és a fővárosban több felolvasást s tartott Rómáról. A rendezés tehát az idő szerint jobb kezekbe nem is kerülhetett volna. A programot, melyet a készülő zárandoklat alkalmára kiadott, illetékes helyen is a legnagyobb elismeréssel fogadták, olyan világosan és szépen van az megszerkesztve, úgy hogy a zárandoklatban résztvevők csakugyan gond nélkül indulhatnak a nagy útra és lelki nyugalommal fogják átélni a római szép napokat. A zárandoklat sikeréhez hozzájárul a jó hírnévnek örvendő fővárosi menetjegyiroda, mely most már harmadizban gondozza a római zárandoklat anyagi ügyeit, és eddigi tapasztalásait a zárandokok kényelmére értékesíti. Már az nagy előny, hogy az utazás külön gyorsvonaton, kényelmes kocsikban, minden átszállás nélkül Budapestről egyenesen Rómáig történik. Útközben a megszokott időben mindenki jól étkezhetik. Rómában elsőrangú szállókban lesznek elszállásolva és öt napig teljesen ellátva, úgy hogy a részvételi jegyek ára csakugyan olcsónak mondható: I. osztály 140 frt II. osztály 110 frt, ide számítva a vasuti jegyet Rómáig és vissza Budapestre és a római öt napi teljes ellátást. A zárandoklatban résztvehetnek férfiak és nők is. Forduljanak első sorban a saját plébánia — hivatalukhoz, a hová a rendezőség a programot már elküldötte, és bizonyára szívesen fognak útbaigazítást adni. Jelentkezni lehet és program kapható a főrendezőnél, (címe: König Gusztáv Budapest, I. krisztinavárosi plébánia) és jelentkezéseket elfogad a magy. kir. államvasutak fővárosi menetjegyirodája (Budapest, Hungária szálló).

A „Zentai Ellenőr“ című heti lap eddigi szerkesztője Reitmann Ferenc a laptól megválván, a szerkesztőséget Kállay Lajos a „zentai ipar és terményszövetkezet“ vezérigazgatója vette át. Csak az megfoghatatlan előttünk, hogy mi tehetette az eddigi miniatúr-lapot egyszerre tiszteres nagyságúvá, és mi okozza azt, hogy egész váratlanul 1000 példányban jelenik meg. Valjon az ottani polgármester, megyei alispán vagy pláne a főispán segítyezi-e? A lap iránya ugyan nem vehető ki az eddigi közleményekből, azonban több mint valószínű, hogy az eddigi ellenzéki lap köpenyegét fog fordítani.

Jászai Mária a szoboralapra. A nemzeti színház nagy tragikája, Jászai Mari, Széll Györgynek, a szegedi 48—49-es honvédegylet elnökének fölkérése folytán, Szegedre jön, hogy a szeged-szöregyi csatában elvérzett hősi emlékéül emelendő szobor költségeire, a színházban vendégszerepeljen.

Az új pénz. A pénzügyminiszter körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben az összes új pénznemeket ismerteti. A rendelet arról is értesik, hogy ez idő szerint úgy nálunk mint Ausztriában csakis a 20 koronás van forgalomban s a többie új pénz forgalomba hozatalának határidejét a miniszter újabb rendelettel fogja tudatni. Ez azért fontos a közönségre, hogy jó eleve figyelmeztetve van arra, hogy az esetleg csalásoktól meg legyen mentve. — A kivert ezüstkoronásokból az első küldemény érkezett Körmöcbányáról a pénzügyminiszteriumba. A körmöcbányai pénzverde most már hetenként körülbelül 100,000 darab ezüstkoronást fog szállíthatni, forgalomba azonban e pénzek csak marcius hó folyamán jönnek.

Kisasszonyok egyesülete. „Sohse meggyünk férjhez!“ Ezt a jelszót irták ama lobogóra, a mely alá a fő- és székváros egyik előkelő vendéglőjében tegnap harmincz lelkes kisasszony gyülekezett, hogy a zószlóval kezükben az agglegények ellen hadat indítsanak. A kisasszonyok egyesületének tagja lehet minden nő, a ki tul van a 12-ik évén de nem több 18 évesnél. A ki öszintén meg meri vallani, hogy 18 éves elmúlt az nem lehet tagja az egyesületnek, az menjen férjhez. Célja az egyesületnek: lángra lobbantani az agglegények szívet s a mikor, mint az alapszabály mondja: „e nyomorultak egyike már a mamával óhajtana beszélni“ — őt irgalmatlanul kikoszorozni. Illetékes körök az egyesületnek fényes jövőt jósolnak.

Jókai mint baritonista. Hogy koszorú regényírónk üres óráiban szőlőtermeléssel foglalkozik, azt régóta tudjuk. Svábhegyi világa körül gyönyörű szőlőket ültetett, sőt valamikor megírta, hogy a fillokszera mi módon kellene kiirtani. Azonban miután Jókai és a fillokszera között vívott harcban mégis csak a fillokszera a nagyobb ur, hát lemondott erről a mellékfoglalkozásról és most énekel karmester előtt. Pályázó koristák megnyugtatósára sietünk kijelenteni, hogy nem szerződötési célból, hanem, hogy kótára tegyék azokat a magyar régi nótákat, melyeket új népszínműveibe szokott beleszőni. Koszorú regényírónk ugyanis két népszínművet irt, az egyik címe „Gazdag-szegények“, a másiké „Világszép leány“ mindkettőt a jövő nyáron Kreicsányi fogja előadni a budai arénában. Ezt a két darabját fűszerezte Jókai azokkal a szép magyar nótákkal, melyek valamikor régen Lavota vonóján keseregtek s a melyeken rég porladozó ősbányáink elábrándoztak, mikor még rózsásarcu

leánykák voltak. — Ezeket a nótákat ma már senki sem tudja, vagy legalább nagyon kevés ember ismeri s e közé a kevés közé tartozik ami koszorú regényírónk is. S minthogy ezeket a nótákat a darabhoz mégis csak kótára kellett szedni, Jókai nem tehetett egyebet, mint azt, hogy egy-egy délutánon magához hivatta Káldy és Orbán karmestereket és elénekelte előttük a régi nótákat, melyek közt mint mondják, egy kiválóan szép dal van, melynek szövege így kezdődik: „All Ulán, a tábor őre.“ A karmester urak szerint Jókainak olyan szép bariton hangja van, hogy ha regényeiből nem fog tudni megélni, felcsaphat énekesnek. Szinte kár, hogy ily iset nem képzelhető, mert bizonyosan kirántaná az operát a deficitből.

Felvilágosításul. Az összes törvényhatóságokhoz intézett miniszteri leirat értelmében, a régi ezüstpénzek beváltásával siető közönségnek szolgáljon felvilágosításul, hogy csak is az 1858 előtt vert talléremű ezüstpénzek vonattak be jan. 1-ével, míg a, 2 frt 1 frtos és 25 kros ezüst pénzek továbbra is forgalomban maradnak.

Nagylelkű adomány. Nagy Béla monostorszegi plebános, 1000 forintot adományozott oly célból, hogy azzal egy szegény, jóviseletű és erkölcsös sokac fiúnak a kellő irányban leendő kiművelődését lehetővé tegye. Nagy Béla adománya annál elismerésre méltóbb, mivel a monostorszegi plebániának jövedelme nagyon is szerény. A szabadkai prépost-plebános jövedelme 20-szorta nagyobb: de áldatlan, mert a jótékonyaságra nem jut belőle.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1893. évi költségelirányzatát, mely 13,728 forint kiadással szemben 13,881 frt bevételt tüntet ki, a kereskedelmi miniszter jóváhagyta, megengedvén, hogy a kamara ezen kiadásai fedezése céljából, a kerületben lakó kereskedőkre és iparosokra, kereseti adójuk után 3% illetéket szedhessen be.

B. Bodrog vmegye személy- és vagyonszabadsági állapota mult okt. 1-től dec. 15-éig a megyei alispán előterjesztése szerint a következő volt: felségsértés előfordult 1, rablógyilkosság 5, rablás 1, emberölés 6, gyilkossági kísérlet 2, betöréses lopás 30, közönséges lopás 34, gyújtogatás 12, család 2, orgazdaság 6, sikkasztás 1, súlyos testi sértés 14, közrend és csend elleni kihágás 1, szerencsejáték indokából való kihágás 4, szabályrendeleti kihágás 5. — A III. évnegyedben a megye területén született 6137 gyermek s meghalt 4315 egyen, tehát a születések száma 1822-el mulja felül az elhaltakét.

Délelőtti előadások. A közoktatásügyi minisztert több tanintézetből az iránt keresték meg a tanárok, hogy hozza be az iskolákban a délelőtti előadásokat, melyek délután 1—2 óráig tartanak. A miniszter mostan leirt az összes intézetek tanáraihoz, hogy nyilatkozzanak e tárgyban s ha nyilatkozatuk általános többségben a délelőtti előadások mellett lesz, akkor a miniszter már legközelebb behozza a délelőtti előadásokat.

Siremlék Aradi Gerőnek. A vidéki színeszek mozgalmat indítottak a végből, hogy a nyáron meghalt Aradi Gerő színigazgatónak siremléket állítsanak. Az adományok az orsz. színészegyesület központi irodájához küldendők.

Dohánytermelők figyelmébe. A pénzügyminiszterium elhatározta, hogy tekintettel a készletben levő nagy dohánymennyiségre, új termelőknél az 1893-ik évre nem adat

engedélyt a dohányváltó hivatalokkal, a régi-
eknek pedig dohányterület nagyobbítást nem
engedélyez. Isten veled szüzdohány!

Halált hozó bájital. Kuruzsoló asszony-
ról van szó, ki Kresedin Alexa Csurog község
legszebb leányától 7 frtot kapott hogy annak
árán vissza varázsolja hűtlen kedvesének szí-
vét. A hódítás nem sikerült, de biztos halált
okozott a szegény leányra, az öreg asszonytól
kapott méregtartalmu szer, melyet azért kellett
a leánynak bevenni az öreg kuruzsló asszony-
tól vett utasítás szerint hogy annak hatása
folytán mielőbb visszatérjen a hűtlen legény
Alexához; de szegény ezt nem tudta bevárni
mert a bevett szertől nagy kínok közt meg-
halt.

Fizetésemelés Ujvidékről jelenti tudosi-
tónk: Az ujvidéki tanítók folyamodtak a
város tanácsához, hogy mivel a drágaság
napról-napra nő, és tisztességes megélhetés-
sők mind nehezebbé válik, részesítse őket
némi fizetésemelésben. A város, belátva a
tanítók méltányos kérését, fizetésüket 100-100
frttal javította. Akárcsak a falra borsót hány-
nánk, ha ezt példakép állítjuk városi hatóság-
gunk elé. Itt Szabadkán a tanítóknak azzal
kedveskednek, hogy bezárják az iskoláikat
néhány hétre, mert a toroklocs pardon! torok-
lob állítólag járványosan pusztít. De hogy ez
nem igaz bizonyítja Dr. Wiener S. orvos, ki
ezt belátva a zsidóiskolákban megkezdette a
tanítást. Pedig helyén való dolog volna a
tanítók lakbérért emelni, mert 120 frt helyett
a legtöbb 180 frtot kénytelen fizetni.

Az elveszett pénz. Baján egy gőzma-
lom tulajdonos még szept. hónapban elvesztett
630 frtot. Keresték a pénzt, de hiába. Idő-
közben egy Drágics Horváth Gergely nevű
napszámos feltűnően kezdett költekezni, a
minek alapján a bajai rendőrség a napokban
kérdőre vontta őt. Az elveszett pénznek így
nyomára akadtak: a napszámos szerelője
Homola R. za találta azt meg, s most elő-
került az összeg 115 frt 70 kr. hijával.

Rendőr-örmester mint tolvaj. Szabó
János Járék község közbiztonság fődre meg-
sejtette, hogy nem kevesebb mint tizennyolcz-
ezer forint volt a község pénztárában, és el-
határozta, hogy megkeríti magának ezt a
pénzt. Mindenek előtt úgy próbálta a szeren-
csét hogy a keményfa szekrényből egyszerűen
kiakarta fűrészelni a lakatot — de ezt fel-
tűnés nélkül nem tehetné volna. Bement tehát
Ujvidékre, és ott tolvajkulcsot rendelt egy
lakatosnál, azt ígérve neki, hogy egész életére
boldogá teszi, ha számára a kívánt kulcsot
elkészíti. A mesternek feltűnt ezen fényes
ígéret, azonnal sejtette, hogy roszban tőri
fejét a rendőr-örmester, miért is feljelentette
nevezett megrendelőt az ujvidéki városi ka-
pitányságnál. Mire Szabó visszajött a kul-
csokért, egy pár kollegája már várt rá, és el
is vitte, de hogy, hogy nem, Szabónak sike-
rült a rendőrök kezéből megmenekülni. Most
körözik.

Hirdetés egy amerikai lapból. Szopós
gyermek, akiről szülői azt állítják, hogy hir-
neves íróvá nevelik, kiadót keres halála után
megjelenő verseire. A ki száz forint előleget
ad, a költeményeken kívül számíthat a gyer-
mek örökös hálójára. Örült könyvkereskedők
előnyben részesülnek. Szives ajánlatok a lelen-
házba küldendők.

„Bácska Szemle“ czimvel újév napján
új lap indult meg bár ismeretlen nevű állító-
lag helybeli író szerkesztése alatt. Irányából
ítélve hiszszük, hogy olvasóközönseget is

teremt majd számára, ha más nem, bár elő-
nyösen ismert kiadótulajdonosa Dr. Petrovics
Dušan.

„Subotica Novinja“ bunyevác lap is
megjelent január elsején állítólag álnév alá
rejtőzött szerkesztővel élén. Irányából itélve
a hatóság tolmácsa. Már pedig úgy optinyár
valamint más jobb módú bunyevác polgár-
társaink jól beszélik a magyar nyelvet, s így
nem volt szükség arra, hogy a hatóság azon
személyiségei, kik a bunyevác lap ellen tettek
nekünk ígéretet, mégis megcsinálták a fősze-
leges lapot.

Az amerikai bevándorlás megnehezítése.
Mint egy Newyorkból érkezett távirat jelenti,
a bevándorlásiügyi biztos elrendelte, hogy ne
bocsássonak át bevándorlót, aki vasuti menet-
jeggyel, podgyászvevénynyel és legalább 10
dollárral nincs ellátva. Ez okból 200 vándor-
lót az ellislandi ellenőrzési állomásra szállítot-
tak. A bevándorlók és a vasuti gőzhajózási
társaságok erőlyesen tiltakoztak, de eredmény
nélkül. A társaságok most már azzal fenye-
getőznek, hogy az ügyet a bíróság elé viszik.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

1016 vh. szám. 1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy Weiszkircheni es. kir. járás-
bíróság f. évi 12625 számú végzése által
L. Rudich s' Söhne javára végrehajtást
szenvedett Balázs piri Julia ellen, lak. Sza-
badkán 131 frt 20 kr tőke, összesen 14 frt
75 kr perköltség követelés erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le-
foglalt és 1500 frtra becsült két szóda viz-
gyár teljes felszerelvényel és szódlás üvegek-
áll ingóságok nyilvános árverés útján el-
adatnak.

Mely árverésnek a f. évi 14382 sz. ki-
küldést rendelő végzés folytán a helyszínen,
vagyis Szabadkán alperes I-ső körű lakásán
leendő eszközésére 1893-ik évi január hó
13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitű-
zelik és ahhoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érín-
tett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi
LX. t. c. 107. §-a értelmében — a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. c. 111. § a értel-
mében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok

vételarából a végrehajtó köveletését megelőző
kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az,
hogy részükre a foglalás korábban eszközöl-
tetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik
elsőbbbségi bejelentéseket az árverés megkezdé-
ségeig alulírottul egy példányban írásban
beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoz-
nak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszon-
bérbe adók az 1881. évi LX. t. c. 112. §-a
értelmében azon köveletés összegét, melyre
nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az ár-
verés megkezdéseig alulírottul bejelenteni.

Az árverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított
főtételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán 1892 évi december
hó 29-ik napján.

Csernyus

kir. bírósági végrehajtó

Ügynökök,

kik szakképzettség és gyakorlottsággal
bírnak, — **jutalék mellett** felvétetnek
egy nagy forgalmu anyag festék gyár
részére. Ajánlatok első rendű bizony-
latok csatolása mellett elfogadtatnak
Haasenstein és Fogler által
(Maass Otto) Bécs. I.

Valódi

gyógy Malaga-Sect

a korneuburgi es. és kir. kiserleti állomás
elemzése után

igen jó, valódi Malaga,
mint kitűnő erősítő szer **gyengék. betegek,**
labd dozók, gyermekek, stb. számára. **vérsze-
gényesség és gyomorhaj** ellen kitűnő hatással
egész és fél eredeti üvegekben és **törvényesen**
deponált védjegy alatt a

Spanyol bor nagykereskedésből

VINADOR

BÉCS HAMBURG,
Továbbá különféle finom külföldi borok eredeti
üvegekben, eredeti áron, valamint poharan-
ként Szabadkán Fürst J. J. Nemzeti szálloda,
Merkovits András Pest szálloda, Weinmann
Jenő müncheni Spaten sörcsarnokában
A Viador jegyre, ugy a törv. dep.
védjegyre kérünk figyelni, mert csak akkor
felelhetünk valódi- és jóságáért.

— Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen. —

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb hetilapja a

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBA LEP

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönseget legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok“ a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „Képes Családi Lapok“ most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire meg-
nyerte e lap a magyar művelt közönseget tetszését.

A „Képes Családi Lapok“ szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesz-
tőség dr. Murányi Ármán, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradtságot,
sem költséget nem kimélnék, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasab igényeit kielégítse.

A „Képes Családi Lapok“ munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszáth, Dal-
mady, Temérdek, Lauka, Tölgyessy, dr. Murányi Erő, Csorba Á., Pósa, Rudnyánszky, Beniczkyne
Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyvárady Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Karolina, Harmath Lujza, He-
vesiné Sikor Margit stb. hírneves írónk és írónőnk.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitűnő
illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok“ minden számához legjobb írónktól egy regényt teljes nyomtatott ivét
kappják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5-6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig
diszes boríték járul.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában ingyenesen összeállított sakrejtvények, apróságok és
irodalmi ismertetések talál az olvasók; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdebb tár-
salgás folyik az előfizetők között, végül:

A „Képes Családi Lapok“ minden kéthétben külön divat mellékletet ad, mely a női közönse-
nek minden más divatlapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., aki
az egész előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, aki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt
s aki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapu óhajásra mutatványszámokat
bárkinek díjtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala.

Budapesten, Nagykorona-utca 20. sz.